

Narodowe Centrum
Badań i Rozwoju

ul. ks. Ignacego Jana Skorupki 4
400-546 Warszawa

tel. (+48 22) 58 30 501, fax (+48 22) 58 30 504

sekretariat@ncbir.gov.pl

REGON: 141032404, NIP: 701-007-37-77

SPRAWOZDANIE ROCZNE

z działalności

Narodowego Centrum Badań i Rozwoju

w 2008 r.

Warszawa, 11 marca 2009 r.

Spis treści

1. INFORMACJE OGÓLNE	4
1.1. Podstawy prawne działalności Centrum	4
1.2.1. Statutowe zadania Centrum	5
1.2.2. Realizacja strategicznych programów badań naukowych i prac rozwojowych	6
1.2.3. Pozostałe zadania.....	6
2. REALIZACJA ZADAŃ	7
2.1. Strategiczne programy badań naukowych i prac rozwojowych	7
2.1.1. Tematy i cele programów.....	7
2.1.2. Stan realizacji.....	8
2.2. Strategiczne programy badań naukowych i prac rozwojowych finansowane przez inne podmioty	8
2.3. Pozostałe zadania Centrum, o których mowa w art. 5 ust. 1 ustawy o NCBiR	9
2.3.1. Wspieranie komercjalizacji i innych form transferu wyników badań naukowych i prac rozwojowych	9
2.3.2. Wspieranie rozwoju kadry naukowej	9
2.3.3. Zadania zlecone Centrum przez Ministra w 2008 r.	9
2.4. Przedmiot i wartość zadań realizowanych w 2008 r.	12
2.4.1. Projekty badawcze zamawiane.....	12
2.4.2. Program Wieloletni pt. „Poprawa warunków i bezpieczeństwa pracy”	14
2.4.3. Zadania związane z udziałem Polski w projektach ERA-NET, ERA-NET PLUS .	14
2.4.4. Projekty badawcze rozwojowe	20
2.4.5. Przedsięwzięcie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego „Inicjatywa Technologiczna 1”	21
2.4.6. Inicjatywa EUREKA	22
2.4.7. Działania związane z udziałem Polski we wspólnych europejskich inicjatywach badawczych	22
2.4.8. Działania związane z udziałem Polski w projektach realizowanych w ramach ESFRI	25
2.4.9. Strategiczny projekt badawczy pt. „Polskie Sztuczne Serce”	25
2.4.10. Strategiczny projekt badawczy pt. „Zintegrowany system zmniejszenia eksploatacyjnej energochłonności budynków”	26

2.4.11. Projekt systemowy „Zarządzanie projektami badawczymi i koordynacja zadań badawczych przez NCBiR”	27
3. ORGANIZACJA BIURA CENTRUM	28
3.1. Organy Centrum.....	28
3.2. Biuro Centrum	29
3.3. Koszt obsługi realizacji zadań.....	31
3.3.1. Wykorzystanie dotacji podmiotowej.....	31
3.3.2. Wykorzystanie dotacji celowej na inwestycje	32
3.3.3. Wykorzystanie środków otrzymanych z Programów Ramowych UE	32
3.4. Stan zatrudnienia	32
3.5. Realizacja planu finansowego.....	33
4. KONTROLE W NCBiR.....	35
PODSUMOWANIE	36

1. INFORMACJE OGÓLNE

Sprawozdanie sporządzone jest zgodnie z *rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 4 września 2007 r. w sprawie niezbędnych elementów sprawozdania z działalności Narodowego Centrum Badań i Rozwoju* (Dz. U. z 2007 r., Nr 162, poz. 1150).

1.1. Podstawy prawne działalności Centrum

Narodowe Centrum Badań i Rozwoju, zwane dalej „Centrum”, jest państwową osobą prawną powołaną do realizacji zadań z zakresu polityki naukowej i innowacyjnej państwa.

Misja

„Wspieranie polskich jednostek naukowych oraz przedsiębiorstw w rozwijaniu zdolności do tworzenia i wykorzystywania rozwiązań opartych na wynikach badań naukowych, w celu nadania impulsu rozwojowego gospodarce i z korzyścią dla społeczeństwa”.

Akty prawne regulujące działalność Centrum

Podstawowym aktem prawnym regulującym działalność Centrum jest **ustawa z dnia 15 czerwca 2007 r. o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju** (Dz. U. z 2007 roku Nr 115, poz. 789).

Do ww. ustawy wydane zostały następujące akty wykonawcze:

- 1) rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 30 lipca 2007 r. *w sprawie wynagradzania pracowników Biura Narodowego Centrum Badań i Rozwoju* (Dz. U. z 2007 roku Nr 140, poz. 989),
- 2) rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia z dnia 2 sierpnia 2007 r. *w sprawie nadania statutu Narodowemu Centrum Badań i Rozwoju* (Dz. U. z 2007 roku Nr 149, poz. 1049),
- 3) rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 9 sierpnia 2007 r. *w sprawie warunków i trybu realizacji przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju zadań innych niż strategiczne programy badań naukowych i prac rozwojowych* (Dz. U. z 2007 roku Nr 150, poz. 1066),
- 4) rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 4 września 2007 r. *w sprawie niezbędnych elementów sprawozdania z działalności Narodowego Centrum Badań i Rozwoju* (Dz. U. z 2007 roku Nr 162, poz. 1150),
- 5) rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 30 lipca 2007 r. *w sprawie miesięcznego wynagrodzenia Przewodniczącego oraz członków Rady Narodowego Centrum Badań i Rozwoju* (Dz. U. z 2007 roku Nr 162, poz. 1151),
- 6) rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 23 maja 2008 r. *w sprawie konkursów na stanowisko Dyrektora i zastępcy Dyrektora Narodowego Centrum Badań i Rozwoju* (Dz. U. z 2008 r. Nr 95, poz. 603 – z późn. zm.).

Do końca 2008 r. nie wydano aktów wykonawczych do art. 4 ust. 5 oraz do art. 20 ww. ustawy, tj. rozporządzeń w sprawie:

- 1) warunków i trybu udzielania pomocy publicznej za pośrednictwem Centrum;
- 2) sposobu organizacji przez Centrum badań naukowych i prac rozwojowych mających istotne znaczenie dla bezpieczeństwa państwa, a także kryteriów, które powinny spełniać określone przez Centrum warunki udziału w konkursach na realizację poszczególnych zadań.

W zakresie realizacji zadań Centrum zastosowanie mają także odpowiednie przepisy **ustawy z dnia 8 października 2004 r. o zasadach finansowania nauki** (Dz. U. z 2008 roku Nr 169, poz.1049) wraz z aktami wykonawczymi oraz przepisy regulujące gospodarkę finansową Centrum tj.:

- 1) **ustawa z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych** (Dz. U. z 2005 r. Nr 249, poz. 2104 – z późn. zm.),
- 2) ustawa o rachunkowości (Dz .U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694 z późn. zm.),
- 3) ustawa o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (Dz. U. z 2005 r. Nr 14, poz. 114 z późn. zm.).

Najważniejsze wewnętrzne akty normatywne regulujące działalność Centrum

- 1) zarządzenie Nr 2/2007 Dyrektora Narodowego Centrum Badań i Rozwoju z dnia 28 sierpnia 2007 r. w sprawie ustalenia Regulaminu organizacyjnego Biura Narodowego Centrum Badań i Rozwoju,
- 2) „Opis czynności wykonywanych w ramach zarządzania strategicznymi programami badań naukowych i prac rozwojowych w Narodowym Centrum Badań i Rozwoju” zatwierdzony przez Dyrektora Centrum 4 grudnia 2007 r. zaktualizowany zarządzeniem NR 27/2008 Dyrektora Narodowego Centrum Badań i Rozwoju z dnia 14 listopada 2008 r.,
- 3) zarządzenie Nr 19/2008 Dyrektora Narodowego Centrum Badań i Rozwoju z dnia 2 października 2008 r. w sprawie procedury wyboru i wynagradzania ekspertów Narodowego Centrum Badań i Rozwoju,
- 4) uchwała Nr 1/2007 Rady Narodowego Centrum Badań i Rozwoju z dnia 16 października 2007 w sprawie Regulaminu Rady Narodowego Centrum Badań i Rozwoju.

Ogółem, w 2008 r. Dyrektor Centrum wydał 20 zarządzeń regulujących działalność Centrum.

1.2.1. Statutowe zadania Centrum

Zadania Centrum określa art. 3 ust. 1 oraz art. 5 ust. 1 **ustawy z dnia 15 czerwca 2007 r. o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju**, zwanej dalej „ustawą o NCBiR”.

1.2.2. Realizacja strategicznych programów badań naukowych i prac rozwojowych

Strategiczne programy badań naukowych i prac rozwojowych to wysokobudżetowe programy definiowane przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w **Krajowym Programie Badań Naukowych i Prac Rozwojowych (KPBNiPR)** – w trybie określonym w ustawie o zasadach finansowania nauki.

Strategiczne programy badań naukowych i prac rozwojowych służą rozwojowi polskiej gospodarki i sektora publicznego. Ich cele będą urzeczywistniane poprzez realizację zadań badawczych, czyli projektów obejmujących badania naukowe i prace rozwojowe, służących rozwiązywaniu konkretnych problemów technicznych, naukowych lub społecznych. Należy podkreślić, że wykonawcami poszczególnych zadań badawczych lub ich części będą mogły być również przedsiębiorstwa, pod warunkiem wydania przepisów umożliwiających m.in. udzielanie pomocy publicznej za pośrednictwem Centrum.

Centrum zarządza realizacją strategicznych programów badań naukowych i prac rozwojowych na podstawie art. 3 ust. 1 ustawy o NCBiR.

Realizacja strategicznych programów badań naukowych i prac rozwojowych obejmuje w szczególności (zgodnie z art. 4 ust. 1):

- 1) określanie zadania badawcze i warunki ich wykonania,
- 2) ogłaszanie konkursów na wykonanie zadań badawczych,
- 3) ocena i wybór ofert badawczych,
- 4) zawieranie umów na wykonanie zadań badawczych,
- 5) nadzór nad wykonaniem, odbiór, ocena i rozliczenie realizacji zadań badawczych.

Sposób organizacji badań naukowych i prac rozwojowych, zarządzanych i finansowanych przez Centrum, określają także art. 16-19 ustawy o NCBiR.

1.2.3. Pozostałe zadania

Art. 5 ust. 1 ustawy stanowi, że do zadań Centrum należy także:

- 1) wspieranie komercjalizacji i innych form transferu wyników badań naukowych i prac rozwojowych do gospodarki,
- 2) wspieranie rozwoju kadry naukowej, w szczególności udziału młodych naukowców w realizacji programów badawczych,
- 3) realizacja międzynarodowych programów mobilności naukowców,
- 4) realizacja innych zadań zleczanych przez Ministra.

Warunki i tryb realizacji powyższych zadań określa rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 9 sierpnia 2007 r. w sprawie warunków i trybu realizacji przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju zadań innych niż strategiczne programy badań naukowych i prac rozwojowych (Dz. U. z 2007 roku Nr 150, poz. 1066).

Przy realizacji ww. zadań Centrum może współpracować z podmiotami zagranicznymi i krajowymi.

2. REALIZACJA ZADAŃ

2.1. Strategiczne programy badań naukowych i prac rozwojowych

W dniu 5 listopada 2008 r. Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego zlecił Centrum zarządzanie realizacją dwóch strategicznych programów badań naukowych i prac rozwojowych, ujętych w **Krajowym Programie Badań Naukowych i Prac Rozwojowych (KPBNiPR)** – ustanowionym przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w dniu 30 października 2008 r.

2.1.1. Tematy i cele programów

Programy strategiczne przekazane Centrum w 2008 r., to:

- 1) **„Interdyscyplinarny system interaktywnej informacji naukowej i naukowo-technicznej”** – mieszczący się w priorytetowym obszarze badawczym Krajowego Programu pt. *„Społeczeństwo w warunkach bezpiecznego, przyspieszonego i zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego”*.

Cele programu:

- udostępnienie badaczom i społeczeństwu obszernego zbioru źródeł (interaktywnego oraz skonstruowanego w sposób ułatwiający wszechstronne wykorzystanie, a jednocześnie łatwego w obsłudze; łączącego materiały pomocnicze, np. słowniki, wykazy, komentarze, zestawienia),
- rozwój wykorzystania technologii informatycznych w humanistyce i naukach społecznych,
- rozwój wykorzystania technologii informatycznych w naukach inżynierijno-technicznych oraz naukach o życiu,
- budowa zintegrowanego systemu wiedzy umożliwiającego akwizycję wiedzy z rozproszonych i heterogenicznych danych; rozwój systemów baz wiedzy dla przechowywania i przetwarzania wiedzy; rozwój aplikacji i usług wykorzystujących dostępne bazy wiedzy.

- 2) **„Zaawansowane technologie pozyskiwania energii”** – mieszczący się w priorytetowym obszarze badawczym Krajowego Programu pt. *„Energia i infrastruktura”*.

Celem ogólnym programu jest realizacja strategii energetycznej, zawartej w komunikacie Komisji Europejskiej z dnia 10 stycznia 2007 r.

Zakres programu strategicznego obejmuje badania w następujących blokach tematycznych:

- technologie zwiększające efektywność wytwarzania energii elektrycznej i ciepła,
- technologie oksypalania węgla do efektywnego i niskoemisyjnego wytwarzania energii elektrycznej,
- technologia zgazowania węgla do wysokoefektywnej produkcji energii i paliw,
- technologie energetyki odnawialnej, w tym alternatywnej.

2.1.2. Stan realizacji

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 1 ustawy o NCBiR, Centrum przystąpiło do określenia zadań badawczych i warunków ich wykonania dla obu ww. programów strategicznych. W tym celu Centrum podjęło w 2008 r. następujące działania:

- 1) zarządzeniem NR 27/2008 z dnia 14 listopada 2008 Dyrektor Centrum zaktualizował dokument z dnia 4 grudnia 2007 r. pt. „Opis czynności wykonywanych w ramach zarządzania strategicznymi programami badań naukowych i prac rozwojowych w Narodowym Centrum Badań i Rozwoju”,
- 2) zarządzeniem Nr 34/2008 z dnia 10 grudnia 2008 r. Dyrektor Centrum ustanowił zespół ekspertów do spraw uszczegółowienia strategicznego programu badań naukowych i prac rozwojowych pt.: „Interdyscyplinarny system interaktywnej informacji naukowej i naukowo technicznej”,
- 3) zarządzeniem Nr 35/2008 z dnia 10 grudnia 2008 r. Dyrektor Centrum ustanowił zespół ekspertów do spraw uszczegółowienia strategicznego programu badań naukowych i prac rozwojowych pt.: „Zaawansowane technologie pozyskiwania energii”.

W grudniu 2008 r. odbyły się pierwsze posiedzenia zespołów ekspertów, w trakcie których podjęto prace nad określeniem zadań badawczych i warunków ich wykonania do obu programów strategicznych.

Należy zaznaczyć, że z powodu późnego opublikowania Krajowego Programu Badań Naukowych i Prac Rozwojowych (dopiero w ostatnim kwartale 2008 r.) oraz zlecenia Centrum zadania polegającego na zarządzaniu realizacją programów strategicznych, dopiero w listopadzie 2008 r., w okresie sprawozdawczym:

- 1) nie zaangażowano środków finansowych na realizację programów strategicznych,
- 2) nie przeprowadzono konkursów na realizację zadań badawczych,
- 3) nie uzyskano praw własności przemysłowej, powstałych w wyniku realizacji zadań badawczych w ww. programach strategicznych.

Ogłoszenie konkursów na wykonanie zadań badawczych w ramach ww. programów zaplanowane jest na początek II kwartału 2009 r., pod warunkiem zaopiniowania propozycji uszczegółowienia przez Radę Centrum (powinno to nastąpić do końca marca 2009 r.).

2.2. Strategiczne programy badań naukowych i prac rozwojowych finansowane przez inne podmioty

W 2008 r. Centrum nie zarządzało realizacją strategicznych programów badań naukowych i prac rozwojowych, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o NCBiR.

2.3. Pozostałe zadania Centrum, o których mowa w art. 5 ust. 1 ustawy o NCBiR

2.3.1. Wspieranie komercjalizacji i innych form transferu wyników badań naukowych i prac rozwojowych

W 2008 r. Centrum wspierało komercjalizację wyników badań naukowych i prac rozwojowych przede wszystkim w ramach zarządzania realizacją Przedsięwzięcia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego „Inicjatywa Technologiczna 1”, obejmującego finansowanie projektów o charakterze aplikacyjnym, a także prac przygotowujących wyniki projektów do wdrożenia.

Wspieranie komercjalizacji było także realizowane poprzez prowadzenie przez Centrum innych rodzajów projektów, których efektem będzie uzyskanie wyników o potencjale wdrożeniowym, tj. np. projektów badawczych zamawianych, projektów Eureka, Eurostars czy też projektów strategicznych.

2.3.2. Wspieranie rozwoju kadry naukowej

W ramach realizacji zadania, o którym mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy o NCBiR, Centrum przygotowało w 2008 r. założenia do **programu wspierającego tworzenie zespołów badawczych przez naukowców ze stopniem doktora rozpoczynających karierę naukową.**

Realizacja ww. programu, tj. ogłoszenie konkursów na udział w programach, ocena wniosków oraz podpisanie umów na finansowanie projektów zakwalifikowanych do finansowania, nastąpi w 2009 r.

W 2008 r. rozpoczęto również prace koncepcyjne nad programem wsparcia mobilności międzysektorowej naukowców.

2.3.3. Zadania zlecone Centrum przez Ministra w 2008 r.

Zadania zlecone Centrum w 2008 r. przedstawia w kolejności chronologicznej **tabela 1.**

Tabela 1. Zadania zlecone Centrum w 2008 r. na podstawie art. 5 ust. 1 pkt 4 ustawy o NCBiR			
Lp.	Zadanie	Data zlecenia	Warunki i tryb realizacji zadania przez Centrum
1	Prowadzenie całości działań związanych z finansowaniem i rozliczaniem 53 projektów badawczych zamawianych realizowanych w latach 2007-2010.	10.01.2008	Zadanie realizowane jest zgodnie z rozporządzeniem Ministra Nauki i Informatyzacji z dnia 4 sierpnia 2005 r. w sprawie kryteriów i trybu przyznawania i rozliczania środków finansowych na naukę (Dz. U. z 2005 Nr 161, poz.1359).

Lp.	Zadanie	Data zlecenia	Warunki i tryb realizacji zadania przez Centrum
2	<p>Program Wieloletni pt. „Poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy”:</p> <p>1) prowadzenie całości działań związanych z zawieraniem umów, finansowaniem i rozliczaniem projektów rozwojowych, w tym finansowanie i rozliczanie 64 projektów, dla których Minister podpisał umowy;</p> <p>2) przeprowadzenie konkursu uzupełniającego na 12 projektów Programu oraz - po rozstrzygnięciu konkursu – prowadzenie całości działań związanych z zawieraniem umów, finansowaniem i rozliczaniem projektów zakwalifikowanych do finansowania.</p>	15.01.2008	Zadanie realizowane jest w oparciu o procedury Centrum.
	27.08.2008		
3	<p>Finansowanie udziału polskich jednostek naukowych w konkursach ogłaszanych w ramach Wspólnej Inicjatywy Technologicznej w zakresie nanoelektroniki – Joint Undertaking European Nanoelectronic Initiative Advisory Council (ENIAC).</p>	15.01.2008	Zadanie realizowane jest zgodnie z procedurami Centrum, polskimi i unijnymi aktami prawnymi dot. udzielania finansowania z budżetu państwa, udzielania pomocy publicznej oraz z Rozporządzeniem Rady (WE) nr 72/2008 z dnia 20 grudnia 2007r. ustanawiającym Wspólne Przedsiębiorstwo ENIAC.
4	<p>Monitorowanie projektów wyłonionych w drodze konkursu ogłoszonego w ramach ERA-NET ACENET oraz ERA-NET MNT i ERA-NET MATERA.</p> <p>Inicjowanie współpracy z konsorcjami nowych projektów ERA-NET (ERA – European Reseach Area), w celu uzyskania bliższych informacji na temat projektu oraz oceny zasadności przystąpienia Polski do międzynarodowych konsorcjów poszczególnych projektów.</p>	24.01.2008	Zadanie realizowane jest zgodnie z procedurami Centrum, z polskimi i unijnymi aktami prawnymi dot. udzielania finansowanie z budżetu państwa, udzielania pomocy publicznej oraz zasadami określonymi przez międzynarodowe konsorcja poszczególnych projektów ERA-NET.
5	<p>Prowadzenie całości działań związanych z finansowaniem i nadzorowaniem realizacji 142 projektów rozwojowych, przyjętych do finansowania w ramach IV konkursu.</p> <p>Realizacja 6 projektów rozwojowych, otrzymanych z MNiSW 30.05.08 r. po rozpatrzeniu odwołań w ramach IV</p>	29.02.2008	Zadanie realizowane jest zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Nauki i Informatyzacji z dnia 4 sierpnia 2005r. w sprawie kryteriów i trybu przyznawania i rozliczania środków finansowych na naukę.
		30.05.2008	

	konkursu.		
6	<p>Prowadzenie całości działań związanych z finansowaniem i rozliczaniem projektów badawczych rozwojowych i projektów celowych, realizowanych w ramach Przedsięwzięcia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego „Inicjatywa Technologiczna 1”, w tym przejęcie przez Centrum praw wynikających z 45 umów podpisanych wcześniej przez MNiSW oraz podpisanie 96 nowych umów.</p> <p>W III kwartale 2008 r. Centrum otrzymało dokumentację kolejnych 16 projektów Inicjatywy.</p>	29.02.2008	j.w.
7	<p>Analiza możliwości i zasadności przystąpienia Polski do Wspólnych Inicjatyw Technologicznych: IML, ARTEMIS, FCH, GMES i przekazywanie stosownej informacji do MNiSW.</p> <p>Zarządzanie i finansowanie projektów realizowanych przez polskie jednostki naukowe, wybranych w międzynarodowych konkursach ogłaszanych w ramach inicjatyw.</p> <p>Reprezentowanie Polski w gremiach inicjatyw.</p>	29.02.2008	jak w pkt 4 tabeli
8	<p>Zarządzanie i finansowanie realizacji strategicznego projektu badawczego, zgodnego z Programem Wieloletnim ustanowionym uchwałą Rady Ministrów Nr 29/2007 z dnia 6 marca 2007 r., pt. „Polskie Sztuczne Serce”, w tym:</p> <p>- ogłoszenie i przeprowadzenie konkursu na zadania w ramach części 2 projektu pt. „Opracowanie technologii metrologicznych, informatycznych i teleinformatycznych dla potrzeb protez serca”.</p>	21.04.2008 30.04.2008	Do realizacji zadania stosuje się przepisy § 6-9 rozporządzenia Rady Ministrów Nr 29/2007 z dnia 6 marca 2007 r. oraz procedury Centrum w zakresie monitorowania, raportowania i rozliczania projektu strategicznego.
9	<p>Zarządzanie i finansowanie realizacji strategicznego projektu badawczego pt. „Zintegrowany system zmniejszenia eksploatacyjnej energochłonności budynków”</p>	10.07.2008	Zadanie realizowane jest zgodnie z procedurami Centrum, przewidzianym dla strategicznych programów badań naukowych i prac rozwojowych.

Lp.	Zadanie	Data zlecenia	Warunki i tryb realizacji zadania przez Centrum
10	Przystąpienie Polski do projektów międzynarodowych: ERA-NET Photonics; ERA-NET FENCO; ERA-NET CO-REACH; ERA-NET ERACOBUILD; ERA-NET Bioenergy.	31.10.2008	jak w pkt 4 tabeli

Centrum w 2008 roku realizowało także zadania zleczone przez Ministra w 2007 r., które obejmowały.:

- 1) prowadzenie całości działań związanych z udziałem Polski w projektach międzynarodowych **ERA-NET, ERA-NET PLUS** oraz innych inicjatywach realizowanych na bazie art. 169 Traktatu Ustanawiającego Wspólnotę Europejską, w tym z udziałem w programie **Ambient Assisted Living (AAL)** i **EUROSTARS**;
- 2) prowadzenie całości działań związanych z udziałem polskich jednostek naukowych w inicjatywie **EUREKA**.

2.4. Przedmiot i wartość zadań realizowanych w 2008 r.

2.4.1. Projekty badawcze zamawiane

Konkursy na projekty badawcze zamawiane (PBZ) przeprowadzane były w ramach krajowego programu ramowego (KPR) – ustanawianego przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego na podstawie nieobowiązującego obecnie art. 10 ust. 2 ustawy o zasadach finansowania nauki – lub programu wieloletniego, ustanawianego zgodnie z przepisami o finansach publicznych.

Nowelizacja ustawy o zasadach finansowania nauki, przeprowadzona w 2007 r., zniósła projekty badawcze zamawiane oraz KPR, ustanawiając w jego miejsce Krajowy Program Badań Naukowych i Prac Rozwojowych (KPBNiPR).

Wykonując zlecenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Centrum otrzymało w 2008 r. dokumentację **46 projektów** badawczych zamawianych, w celu monitorowania oraz prowadzenia całości działań związanych z finansowaniem i rozliczaniem projektów.

Ilość projektów w poszczególnych obszarach badawczych KPR przedstawia **tabela 2**.

Tabela 2. Projekty badawcze zamawiane	
Obszar	Ilość projektów
Budownictwo, architektura i wzornictwo	1
Energetyka	5
Technologie i inżynieria chemiczna	5
Inżynieria procesowa i ochrona środowiska	2
Nauki rolnicze i biologiczne	22
Nauki medyczne, technika w medycynie	1
Inżynieria materiałów konstrukcyjnych i funkcjonalnych	3
Metalurgia, odlewnictwo i przetwórstwo metali	2
Elektrotechnika, miernictwo interdyscyplinarne	4
Elektronika, telekomunikacja, metody komputerowe w nauce	1
Transport, spalinowe zespoły napędowe	2
Nauki humanistyczne i sztuka	3
Nauki społeczne i ekonomiczne	2
RAZEM	53

W ramach realizacji tego zadania, Dyrektor Centrum w 2008 r. podpisał **46 umów trójstronnych** (mających na celu przeniesienie na Centrum praw i obowiązków wynikających z umów o wykonanie projektu badawczego zamawianego, zawartych z Ministrem) oraz **7 umów** dotyczących projektów przekazanych do Centrum w listopadzie 2007 r.

W 2008 r. do Centrum spłynęły 34 sprawozdania okresowe (raporty roczne) z zadań wykonywanych w ramach projektów. W ramach nadzoru nad realizacją projektów badawczych zamawianych przeprowadzono **kontrole** na dokumentach oraz doraźne w miejscu realizacji projektów.

Ze względu na późne przekazanie dokumentacji poszczególnych projektów (dokumenty przekazywane były przez MNiSW od kwietnia do czerwca 2008 r.), Centrum nie wykorzystało w pełni zakładanego budżetu na realizację projektów badawczych zamawianych w 2008 r., tj. kwoty – **157 337 141,00 zł.**

Niektórzy wykonawcy nie otrzymali dofinansowania w pierwszym półroczu 2008 r. Późniejsze dofinansowanie spowodowało, że nie wszyscy wykonawcy byli w stanie rozliczyć otrzymane środki finansowe zgodnie z obowiązującymi przepisami. Ponadto, podczas realizacji kilku projektów pojawiły się problemy merytoryczne, które przyczyniły się do zahamowania płynnego wydatkowania przyznanego środków finansowych. Skutkiem powyższych okoliczności było przesunięcie niewykorzystanego dofinansowania, zaplanowanego na 2008 r., na rok 2009. Pod koniec 2008 r. Centrum zawarło z poszczególnymi wykonawcami aneksy, na mocy których kwota **11 266 386,32 zł** została przeniesiona na 2009 r.

Suma płatności na realizację PBZ w 2008 r. wyniosła – **146 070 754,68 zł.**

2.4.2. Program Wieloletni pt. „Poprawa warunków i bezpieczeństwa pracy”

Program został ustanowiony uchwałą Rady Ministrów Nr 117/2007 z dnia 3 lipca 2007 roku. Celem Programu jest opracowanie innowacyjnych rozwiązań organizacyjnych i technicznych, ukierunkowanych na rozwój zasobów ludzkich oraz nowych wyrobów, technologii, metod i systemów zarządzania, których wykorzystanie przyczyni się do znaczącego ograniczenia liczby osób zatrudnionych w warunkach narażenia na czynniki niebezpieczne, szkodliwe i uciążliwe oraz związanych z nimi wypadków przy pracy, chorób zawodowych i wynikających z tego strat ekonomicznych i społecznych.

Koordynatorem programu jest Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy w Warszawie.

W 2008 r. Centrum otrzymało dokumentację **75** projektów zgłoszonych do konkursu w ramach Programu, w tym **64** projekty rekomendowane do finansowania. W ramach realizacji tego zadania, Dyrektor Centrum podpisał w 2008 r. **63 umowy na projekty rozwojowe** (1 beneficjent zrezygnował z uczestnictwa w Programie, ponieważ rekomendacja ekspertów oceniających wnioski zakładała zmniejszenie kwoty dofinansowania w stosunku do wnioskowanej).

Zakładany budżet Programu na 2008 r. wynosił – **10 500 000, 00 zł**. Centrum w 2008 r. przekazało koordynatorowi projektu oraz jego wykonawcom kwotę – **7 906 800, 00 zł** (stanowiącą 75,30% dotacji). Pozostałe środki, w wysokości **2 593 200, 00 zł**, zwrócono na konto MNiSzW.

Ponieważ realizacja Programu Wieloletniego „Poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy” rozpoczęła się w roku 2008, pierwsze raporty roczne z realizacji projektu, zostaną złożone do Centrum w terminie do końca marca 2009 r.

Zgodnie ze zleceniem Ministra, Centrum ogłosiło we wrześniu 2008 r. krajowy **konkurs uzupełniający** w ramach Programu Wieloletniego „Poprawa warunków i bezpieczeństwa pracy”, który nie został rozstrzygnięty w roku 2008 w zakresie 12 projektów. W wyniku konkursu do Centrum wpłynęło 16 ofert – ich ostateczna ocena oraz zamknięcie konkursu planowane jest na I kwartał 2009 r.

2.4.3. Zadania związane z udziałem Polski w projektach ERA-NET, ERA-NET PLUS

Projekty ERA-NET zostały zainicjowane w 2002 r. w **6. Programie Ramowym UE**, w celu realizacji decyzji UE dotyczącej budowania Europejskiej Przestrzeni Badawczej (ERA – European Research Area), czyli obszaru wolnego przepływu wiedzy, mobilności naukowców, optymalnego wykorzystania punktów stycznych między narodowymi programami badawczymi poszczególnych krajów i zacieśnienie współpracy naukowo-badawczej na terenie Europy. W 6. Programie Ramowym (2002-2007) powstało 71 projektów ERA-NET, budżet UE na ten cel wyniósł 183 milionów euro. 7. Program Ramowy (2007-2013) przewiduje kontynuację finansowania tego typu projektów, jak również nowy ich moduł ERA-NET PLUS.

Projekty ERA-NET opierają się na współpracy i koordynacji programów badawczych realizowanych na szczeblu narodowym, regionalnym i europejskim. Międzynarodowe konsorcja realizujące projekty skupiają przede wszystkim ministerstwa, agencje badawcze i technologiczne, rady ds. nauki, etc.

Celem projektów ERA-NET jest:

- systematyczna wymiana informacji i doświadczeń pomiędzy krajami członkowskimi Unii Europejskiej,
- identyfikacja i analiza wspólnych tematów strategicznych,
- opracowanie możliwości wspólnych działań między programami narodowymi i regionalnymi w celu transnarodowego otwarcia infrastruktury,
- wypracowanie i realizacja wspólnie finansowanych ponadnarodowych instrumentów wspierających badania naukowe (np. konkursów lub programów).

Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego zlecił Centrum prowadzenie całości działań związanych z udziałem Polski projektach ERA-NET, ERA-NET PLUS oraz w inicjatywach realizowanych na bazie art. 169 Traktatu Ustanawiającego Wspólnotę Europejską. Ponadto, zadaniem Centrum jest inicjowanie kontaktów w ramach nowych projektów (decyzję o przystąpieniu Polski do nowego projektu podejmuje Minister). Do Centrum przekazano **25 projektów typu ERA-NET** (szczegółowe zestawienie w **tabeli 3**).

W ramach realizacji tego zadania zleconego, konieczne było nawiązanie kontaktu z międzynarodowymi koordynatorami oraz polskimi jednostkami realizującymi projekty, w celu rozpoczęcia negocjacji terminów oraz warunków przystąpienia Centrum do międzynarodowych konsorcjów ERA-NET. W wyniku trójstronnych negocjacji pomiędzy Centrum, konsorcjum ERA-NET oraz Komisją Europejską, ustalono warunki finansowe oraz zasady przejmowania i kontynuowania przez Centrum realizacji zadań w projektach. Procedura akcesji Centrum odbywała się zgodnie z zasadami ustalonymi dla projektów ERA-NET w 6. i 7. Programie Ramowym – przygotowano i przesłano wszystkie wymagane dokumenty tj. *Contract/Grant Preparation Forms* ze stosownymi aneksami, *Accession to the Contract/Grant; Consortium Agreement* zgodnie ze standardami przyjętymi przez Komisję Europejską. Procedura przystąpienia dla wszystkich przekazanych projektów została zakończona w roku 2008 (dokładne daty przystąpienia Centrum do konsorcjów dla poszczególnych projektów podano w **tabeli 3**, kolumna D). W ramach rozpoczętej procedury akcesyjnej, Centrum uczestniczyło w realizacji następujących zadań:

- wymiana informacji i doświadczeń pomiędzy partnerami konsorcjum,
- określanie możliwości wspólnych działań w ramach programów narodowych,
- wypracowywanie i realizacja wspólnych, ponadnarodowych instrumentów wspierających badania naukowe (np. konkursów na projekty badawcze lub programów).

Tabela 3. Zestawienie projektów ERA-NET przekazanych do Centrum

Lp.	Akronim	Tytuł /Zakres tematyczny projektu	Data przystąpienia Centrum	Data zakończenia projektu	Partnerzy zagraniczni
A	B	C	D	E	F
BADANIA STOSOWANE					
1	CHEMISTRY	ERA-Chemistry /Stworzenie Europejskiej Przestrzeni Badawczej w obszarze badań chemicznych.	01.01.2008	31.12.2008	D, A, B, FIN, F, H, IR, NL, P, S, CH

Lp.	Akronim	Tytuł /Zakres tematyczny projektu	Data przystąpienia Centrum	Data zakończenia projektu	Partnerzy zagraniczni
A	B	C	D	E	F
3	MATERA PLUS	ERA-NET Materials/Inżynieria materiałowa	01.10.2008	30.09.2013	j.w.
4	ACENET	ACENET ERA-NET for Applied Catalysis/Badania w dziedzinie katalizy stosowanej	01.09.2008	31.08.2010	NL, D, F, P, I, GR, GB, E, IRL
5	IB	Industrial Biotechnology/Biotechnologia przemysłowa	31.03.2008	30.04.2011	NL, E, F, RO, P, HR, D, IS, GB, DK, B
6	MNT	Network of European Micro- and Nanotechnology (MNT) support programmes	-	31.12.2008	F, IR, FIN, S, NO, B, NL, E, CH, A, D, CZ, SL, RO,
7	NANOSCIENCE	Coordination of the national policies in fundamental research at the nanometric scale / Nauka w skali nano	01.01.2009	31.12.2011	A, FIN, F, D, IS, I, NL, P, SLO, E, GB
TRANSPORT					
8	AirTN	Air Transport Net (AirTN) as one of the key enablers of the prosperous development of Aeronautics in Europe/Transport powietrzny	01.01.2008	30.06.2009	A, B, CZ, F, D, GR, H, IR, I, NL, P, RO, SLK, E, S, CH, GB
9	ENT II	ERA – NET TRANSPORT II / Transport	01.05.2008	31.10.2010	D, A, B, F, FIN, NL, NO, S, GB, DK, CH, E, I
ENERGETYKA					
10	INNER	Innovative Energy Research/Innowacyjne technologie w energetyce	01.06.2008	31.05.2009	D, F, NL, NO, P, SLO, E, S

Lp.	Akronim	Tytuł /Zakres tematyczny projektu	Data przystąpienia Centrum	Data zakończenia projektu	Partnerzy zagraniczni
A	B	C	D	E	F
NAUKI MEDYCZNE					
12	PRIOMEDCHILdDDD	Priority Medicines For Children / Pediatria	31.06.2008	31.12.2009	NL, F, I, E, S, GB, EST
13	NEURON	Network of European Funding for Neuroscience Research/ Neurologia	13.02.2008	31.12.2010	A, FIN, F, D, IS, I, LU, RO, E, S, GB
14	EuroNanoMed	Nanotechnologies in medicine / Nanotechnologie w medycynie	01.01.2009	31.12.2011	F, E, CH, D, HU, NL, RO, S, TU, LA, LT, IC, IS
BADANIA ŚRODOWISKOWE					
15	EUROPOLAR	European Polar Consortium/ Strategiczna koordynacja i współpraca europejskich programów badań polarnych	01.03.2008	28.02.2009	F, A, B, CZ, DK, EST, FIN, D, I, NL, NO, GB, E, S, RO
16	MarinERA	Coordination of National and Regional Marine RTD Activities in Europe/ Koordynacja narodowych i regionalnych działań B+R w zakresie badań morza	01.01.2008	30.04.2009	F, IR, NO, D, S, M, FIN, NL, GB, P, B
17	SKEP	Scientific Knowledge for Environmental Protection/ Nauka dla ochrony środowiska	01.03.2008	01.06.2009	GB, A, B, DK, FIN, F, IR, I, NL, NO, S
18	CRUE	Coordination of Research Financed in the European Union on Flood Risk Management/ Badania w zakresie zarządzania ryzykiem powodziowym	01.04.2008	31.10.2009	A, B, FIN, F, D, H, I, S, NL, GB

19	MARIFISH	Coordination of European Marine Fisheries Research Programmes / Koordynacja europejskich badań w zakresie rybołówstwa morskiego	01.01.2008	15.11.2011	GB, NO, D, NL, S, IS, F, DK, P, CY, GR, IR, B, S
BADANIA BRANŻOWE					
20	WORK-IN-NET	Labour and innovation: Work-oriented innovations /Innowacje zorientowane na pracę/zatrudnienie	01.04.2008	30.09.2009	D, FIN, GR, IR, I, NL, S
21	CORNET	Collective Research NETworking /Wsparcie badań branżowych ze szczególnym uwzględnieniem roli MŚP	01.10.2008	28.02.2010	D, F, B, GR, A, I, E, CY, CZ, H, SLO, T
22	MARTEC	Maritime Technologies /Technologie Morskie	01.04.2008	31.12.2010	D, NO, F, FIN, E, DK, NL
BADANIA PODSTAWOWE					
23	ASPERA	Astroparticle Physics Network /Fizyka astrocząstek	01.07.2008	31.06.2009	F, D, GB, B, I, E, P,
24	ASTRONET	Coordinating strategic planning for European Astronomy / Koordynacja planowania strategicznego w obszarze europejskiej astronomii	01.03.2008	31.08.2009	F, D, I, E, NL, GB
25	NUPNET	Nuclear Physics Network / Sieć fizyki jądrowej	01.03.2011	01.03.2011	F, I, D, E, GR, NL, B, GB, FIN, RO, BG, CZ, H

Ponadto, rozpoczęto prace w ramach pierwszego etapu współpracy dla nowych projektów tj.:**ERA-NET WoodWisdomNet II, ERA-NET HIV/AIDS, ERA-NET Bioenergy, ERA-NET MANUNET, ERA-NET Photonics, ERA-NET FENCO, ERA-NET CO-REACH, ERA-NET ERACOBUILD, ERA-NET FoodHealthERA, ERA-NET QIPC/QIFT, ERA-NET on Translational Cancer Research.**

W 2008 r., w ramach projektów ERA-NET przeprowadzono **6 konkursów**, na które wpłynęło w sumie **46 wniosków z udziałem polskich jednostek naukowych**. W wyniku konkursów, **3 wnioski** z udziałem polskich jednostek naukowych zakwalifikowały się do finansowania, kolejnych 8 wniosków złożonych w konkursach dwuetapowych zostało zakwalifikowanych do ich drugiego etapu. Szczegółową informację na temat konkursów przedstawia **tabela 4**.

Tabela 4. Konkursy na międzynarodowe projekty badawcze w ramach projektów ERA-NET w roku 2008	
Projekt	NANOSCIENCE PLUS
Tytuł	<i>Frontier research projects that address the issue of interfacing functional nano-objects or nano-materials</i>
Zakres tematyczny	Innowacyjne badania nad zagadnieniami wykorzystania nanoobjektów i nanomateriałów
Data ogłoszenia i zamknięcia konkursu	Konkurs dwuetapowy: etap I 03.01.2008 – 27.03.2008; etap II (<i>full proposals</i>) 20.05.2008 – 23.07.2008
Budżet zadeklarowany przez Centrum na	630 000 €
Liczba wniosków z udziałem polskich jednostek	19
Wynik konkursu	brak zwycięskich wniosków z udziałem polskich jednostek
Projekt	IB
Tytuł	Industrial biotechnology for Europe: an integrated approach
Zakres tematyczny	Biotechnologia przemysłowa
Data ogłoszenia i zamknięcia konkursu	Konkurs dwuetapowy: etap I 15.01.2008 – 31.03.2008; etap II (<i>full proposals</i>) 18.04.2008 – 30.06.2008
Budżet zadeklarowany przez Centrum na	1 500 000 €
Liczba wniosków z udziałem polskich	10
Wyniki konkursu	2 projekty rekomendowane do finansowania z udziałem 3 polskich jednostek: <ul style="list-style-type: none"> – PUBB „Production and Upgrading of 2,3-Butanediol from Biomass”, Politechnika Łódzka (360 000 €) oraz Uniwersytet Nauk Przyrodniczych w Poznaniu (120 000 €); – VOC „Improvement of strength properties and reduction of emission of volatile organic compounds by enzymatic modification of lignin containing biopolymers and composites”, SGGW w Warszawie, (60 000 €).

2.4.4. Projekty badawcze rozwojowe

Zgodnie z art. 2 pkt 12 a ustawy o zasadach finansowania nauki, **projekty badawcze rozwojowe**, to projekty mające na celu wykonanie zadania badawczego stanowiącego podstawę do zastosowań praktycznych. Projekty te mogą obejmować badania stosowane lub prace rozwojowe, ukierunkowane na praktyczne zastosowanie wyników, np. gospodarce. Minister zlecił Centrum realizację projektów rozwojowych, przyjętych do finansowania w ramach IV konkursu, w następujących obszarach tematycznych (**tabela 5**):

Tabela 5. Projekty badawcze rozwojowe	
Obszar	Ilość projektów
Mechanika, budowa maszyn	13
Budownictwo, architektura i wzornictwo	6
Górnictwo, geologia inżynierska, geodezja i kartografia, badania kosmiczne	10
Energetyka	4
Technologie i inżynieria chemiczna	8
Inżynieria procesowa i ochrona środowiska	9
Nauki rolnicze i biologiczne	12
Nauki medyczne, technika w medycynie	19
Inżynieria materiałów konstrukcyjnych i funkcjonalnych	17
Technologie materiałowe	6
Metalurgia, odlewnictwo i przetwórstwo metali	7
Elektrotechnika, miernictwo interdyscyplinarne	14
Elektronika, telekomunikacja, metody komputerowe w nauce	7
Transport, spalinowe zespoły napędowe	10
Nauki humanistyczne i sztuka	2
Nauki społeczne i ekonomiczne	4
RAZEM	148

W 2008 r. Dyrektor Centrum podpisał 148 umów na realizację tych projektów, na łączną kwotę – **168 461 534 zł.**

W ramach monitorowania realizacji i rozliczania projektów, Centrum podpisało 33 aneksy do umów.

Suma płatności na realizację projektów w 2008 r. wyniosła – **64 551 419,00 zł.**

2.4.5. Przedsięwzięcie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego „Inicjatywa Technologiczna 1”

Przedsięwzięcie „Inicjatywa Technologiczna 1” jest programem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, ogłoszonym na podstawie art. 14 ust. 1 pkt 2 ustawy o zasadach finansowania nauki. Celem Przedsięwzięcia jest rozwój nowych produktów i technologii w oparciu o polskie osiągnięcia naukowo-techniczne. Program jest adresowany do przedsiębiorców, w szczególności prowadzących firmy małej i średniej wielkości oraz do zespołów badawczych, które są bezpośrednio powiązane z działalnością przemysłową.

Wsparcie w ramach Programu udzielane jest poprzez finansowanie:

- **fazy A** – projektów badawczych lub/i projektów celowych,
- **fazy B** – przedsięwzięć innowacyjnych prowadzonych z wykorzystaniem wyników badań naukowych lub prac rozwojowych, tj. prac niezbędnych do wdrożenia wyników B+R, obejmujących m.in. ochronę własności przemysłowej, przygotowanie dokumentacji technicznej, opracowanie niezbędnych procedur, badania rynku, certyfikację etc.

Wnioskodawcy mogli ubiegać się o finansowanie zadań obejmujących obie fazy (A+B) lub zadań realizowanych w ramach jednej z dwu faz (A albo B).

Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego zlecił Centrum zadanie finansowania i monitorowania realizacji projektów badawczych, celowych oraz prac przygotowawczych do wdrożenia, realizowanych w ramach Przedsięwzięcia – w sumie **157 projektów**, wśród których beneficjentami 73 projektów (ok. 45 %) są przedsiębiorcy.

Dokumentacja projektów została przekazana Centrum w 2 transzach:

- pierwszej (z 29 lutego 2008 r.), dotyczącej **45 projektów**, z których wykonawcami Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego wcześniej zawarł umowy oraz **96 projektów** nieobjętych umowami,
- drugiej (z października 2008 r.), dotyczącej **16 projektów** nieobjętych umowami.

Po podpisaniu umów cesji, Centrum przejęło zobowiązania wynikające z 45 umów zawartych przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z beneficjentami „Inicjatywy technologicznej 1” oraz podpisało 89 nowych umów.

W ramach monitorowania realizacji i finansowania projektów „Inicjatywy Technologicznej 1”, w 2008 r. Centrum podpisało 22 aneksów do umów, przyjęło 67 raportów (okresowych, po fazie A i końcowych) oraz systematycznie weryfikowało wnioski o zaliczki i refundacje, składane przez beneficjentów.

Na realizację projektów „Inicjatywy Technologicznej 1” w 2008 r. uruchomiono środki w wysokości – **59 533 486, 16 zł** (wyplacono 75 % środków zaplanowanych na 2008 r.).

Ponadto, Centrum przygotowało zbiorcze zestawienie dot. projektów oraz sprawozdanie do Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów o udzielonej pomocy publicznej za III i IV kwartał 2008 r.

2.4.6. Inicjatywa EUREKA

Inicjatywa EUREKA została ustanowiona w 1985 r. podczas Konferencji Ministrów 17 państw europejskich oraz przedstawicieli Komisji Wspólnot Europejskich.

Celem Inicjatywy jest zwiększanie nowoczesności, produktywności i konkurencyjności przemysłu europejskiego tak, aby możliwe było podjęcie działań zmierzających do zachowania pozycji w kluczowych dziedzinach na rynkach światowych. Rządy państw członkowskich zobowiązywały się do promowania i wspierania współpracy „ponad granicami” pomiędzy partnerami przemysłowymi i instytucjami badawczymi realizującymi wspólne przedsięwzięcia – projekty EUREKI.

Projekt może uzyskać statusu projektu EUREKI, jeśli spełnia następujące kryteria:

- idea projektu pochodzi z instytucji badawczej lub przemysłu (*bottom-up approach*),
- celem projektu jest opracowanie i wdrożenie lub znaczące ulepszenie istniejącej technologii produkcyjnej, wdrożenie nowego produktu lub usługi,
- rezultaty projektu mają szansę zaistnieć na rynku międzynarodowym,
- projekt jest realizowany przez co najmniej 2 partnerów z 2 różnych państw członkowskich EUREKI,
- rezultaty projektu mogą być wykorzystane tylko dla celów cywilnych.

W 2008 r. Centrum opracowało zasady finansowania projektów EUREKI wraz z formularzami wniosków o dofinansowanie projektów – informacja na ten temat została udostępniona na stronie internetowej Centrum. Dla 16 zgłoszonych do konkursu wniosków o dofinansowanie w ramach 13 projektów EUREKI uruchomiono procedurę oceny merytorycznej przez ekspertów wyłonionych z bazy ekspertów Centrum. W 2008 r. ukończono procedurę oceny wniosków dla 4 projektów.

2.4.7. Działania związane z udziałem Polski we wspólnych europejskich inicjatywach badawczych

Wspólne inicjatywy badawcze realizowane są na bazie Art. 169 Traktatu Ustanawiającego Wspólnotę Europejską. Umożliwiają one wspólne wdrażanie programów badawczych przy uczestnictwie (i finansowaniu) projektów badawczych przez UE. W 2008 r. Centrum uczestniczyło w realizacji następujących inicjatyw:

1) AAL – Ambient Assisted Living

Program **AAL** ukierunkowany na poprawę jakości życia ludzi starszych, poprzez wykorzystywanie technologii informacyjno-komunikacyjnych (ICT). Program AAL jest wdrażany przez Stowarzyszenie ALL, którego członkowie (obecnie 25 krajów, w tym Polska reprezentowana przez Centrum) są organizacjami finansującymi badania. Program jest implementowany poprzez organizowanie konkursów na projekty badawczo-rozwojowe realizowane przez międzynarodowe konsorcja naukowo-przemysłowe.

W roku 2008 ogłoszono 1 konkurs na projekty badawczo-rozwojowe (szczegółowe informacje w **tabeli 6**), oceniane przez międzynarodowe gremium ekspertów, powołanych spośród kandydatów zgłoszonych przez organizacje stowarzyszone w AAL. Zgodnie z zasadami konkursu, Centrum jako członek stowarzyszenia AAL, zostało zobowiązane do weryfikacji polskich wnioskodawców pod kątem spełnienia krajowych kryteriów finansowania. W ewaluacji projektów międzynarodowych zgłoszonych do konkursu uczestniczyli polscy eksperci.

Tabela 6. Konkurs AAL-2008-1	
ICT based solutions for Prevention and Management of Chronic Conditions of Elderly People	
Zakres tematyczny	Innowacyjne rozwiązania (produkty/usługi) na bazie technologii informacyjno – komunikacyjnych wspomagające osoby w podeszłym wieku cierpiące na choroby przewlekłe
Data ogłoszenia i zamknięcia	25.04.2008 – 21.08.2008
Budżet zadeklarowany przez Centrum na dofinansowanie polskich wykonawców zasadami	500 000 tys. €
Liczba wniosków	117 wniosków w tym 3 wnioski z udziałem 5 polskich jednostek (wszystkie spełniały kryteria krajowe)
Wyniki konkursu	Brak zwycięskich projektów z udziałem polskich jednostek

W roku 2008 wypracowano zasady i zdefiniowano obszar tematyczny drugiego konkursu AAL-2009-1 (*ICT based solutions for Advancement of Social Interaction of Elderly People*), którego ogłoszenie planowane jest na I kwartał 2009 r.

2) EUROSTARS

EUROSTARS to program Inicjatywy EUREKA i Unii Europejskiej polegający na wspieraniu projektów realizowanych przez małe i średnie przedsiębiorstwa prowadzące badania naukowe i prace rozwojowe, w celu wdrożenia rezultatów projektu (nowego produktu, procesu lub usługi). Zakres tematyczny konkursów ma charakter otwarty.

Informacje o konkursach przeprowadzonych w 2008 r. przedstawia **tabela 7**.

Tabela 7. Konkursy w ramach EUROSTARS	
I konkurs	
Data ogłoszenia i zamknięcia	2008 - 02.02.2008
Liczba wniosków	215 wniosków, w tym 10 wniosków z udziałem polskich jednostek
Wyniki konkursu	
II konkurs	
Data ogłoszenia i zamknięcia	2008 – 28.11.2008
Liczba wniosków	317 wniosków, w tym 11 wniosków z udziałem 13 polskich
Wyniki konkursu	

W sierpniu 2008 roku ogłoszono listę projektów EUROSTARS wyłonionych do finansowania przez Państwa Członkowskie UE. Przewiduje się, że 6 projektów z udziałem polskich partnerów (na 10

zgłoszonych propozycji projektów) uzyska finansowanie z funduszy UE. Centrum ma obowiązek zawrzeć stosowne umowy z polskimi jednostkami.

W 2008 r. nie uruchomiono płatności na projekty realizowane przez polskie jednostki naukowe w ramach EUROSTRAS.

3) Wspólne Inicjatywy Technologiczne

Wspólne Inicjatywy Technologiczne są realizowane na zasadzie długoterminowego partnerstwa publiczno-prywatnego – łączą inwestycje sektora prywatnego z krajowymi i europejskimi środkami publicznymi, w tym z dotacjami pochodzącymi z Programu Ramowego w zakresie badań oraz funduszami strukturalnymi. Uzasadnieniem dla takiej formuły współpracy jest zakres badań oraz skala zaangażowanych zasobów w obrębie danej dziedziny.

W 2008 r. Centrum uczestniczyło w realizacji następujących inicjatyw:

JTI Clean Sky – inicjatywa zapoczątkowana przez przemysł lotniczy krajów UE oraz krajów stowarzyszonych, mająca na celu obniżenie emisji gazów cieplarnianych, poprzez implementację nowych rozwiązań: materiałów oraz nowych koncepcji silników w transporcie lotniczym. JTI Clean Sky ustanowiono Rozporządzeniem Rady (WE) nr 71/2008 z dnia 20 grudnia 2007 r.

Polska jest reprezentowana przez Centrum w Grupie Przedstawicieli Państw Narodowych (ciało doradcze JTI Clean Sky). W roku 2008 wypracowano plan pracy JTI Clean Sky, a istotna jego część dotyczyła konkursów na projekty, które zostaną ogłoszone w pierwszym półroczu 2009 (kompletna lista 7 konkursów jest już zdefiniowana).

JU ENIAC (European Nanoelectronic Initiative Advisory Council) – wspólne przedsięwzięcie na rzecz nanoelektroniki, ustanowionym Rozporządzeniem Rady (WE) nr 72/2008 z dnia 20 grudnia 2007 r.

Główne działania JU ENIAC dotyczą integracji i miniaturyzacji urządzeń oraz rozbudowy ich funkcji, tak, aby dzięki stworzonym materiałom, urządzeniom, a także procesom konstrukcyjnym i produkcyjnym, mogły one znaleźć zastosowanie np. w medycynie, transporcie, zarządzaniem środowiskiem i energią, informatyce i telekomunikacji.

W ramach JU ENIAC w roku 2008 ogłoszono jeden konkurs na międzynarodowe projekty badawcze w obszarze nanoelektroniki (szczegółowe informacje w **tabeli 8**).

Tabela 8. Konkurs ENIAC-2008-1	
Zakres tematyczny	Nanoelektronika dla transportu, bezpieczeństwa oraz energetyki i środowiska; narzędzia i metody projektowania w nanoelektronice; materiały i urządzenia dla nanoelektroniki
Data ogłoszenia i zamknięcia	08.05.2008 – 03.09.2008
Budżet zadeklarowany przez Centrum na dofinansowanie polskich wykonawców zasadami	1 000 000 €
Liczba wniosków	12 wniosków , w tym 2 wnioski udziałem 6 polskich jednostek (wszystkie spełniały kryteria krajowe)

Wyniki konkursu	<p>9 projektów rekomendowanych do finansowania w tym</p> <p>2 projekty z udziałem 6 polskich jednostek:</p> <p>SE2A (<i>Nanoelectronics for Safe, Fuel Efficient and Environment Friendly Automotive Solutions</i>), Politechnika Wroclawska (192 000 EUR), Instytut Technologii Elektronowej (358 800 EUR), Amepox (183 600 EUR)</p> <p>NEPTUNE (<i>Micro and Nano Technologies Based on Wide Band Gap Materials for Future Transmitting Receiving and Sensing Systems</i>), TopGuN Ltd (138 000 EUR), Uniwersytet Warszawski; Wydział Fizyki (228 000 EUR); AGH, Wydział Metali Nieżelaznych (228 000 EUR)</p>
-----------------	---

W roku 2008 wypracowano zasady i zdefiniowano zakres tematyczny drugiego konkursu ENIAC-2009-1, którego ogłoszenie planowane jest na I/II kwartał 2009 r.

JU IMI (The Innovative Medicines Initiative) – wspólne przedsięwzięcie na rzecz leków innowacyjnych, ustanowione Rozporządzeniem Rady (WE) nr 73/2008 z dnia 20 grudnia 2007 r.

Celem przedsięwzięcia jest rozwiązywanie krytycznych problemów związanych z procesem badań naukowych i prac rozwojowych prowadzonych przez przemysł farmaceutyczny po to, aby przyspieszyć opracowywanie bezpiecznych i bardziej skutecznych leków dla pacjentów. IMI organizuje konkursy na wykonanie zadań i projektów badawczych.

W pierwszym konkursie, który został ogłoszony 30.04.2008 r., brak zgłoszeń z udziałem polskich jednostek naukowych.

2.4.8. Działania związane z udziałem Polski w projektach realizowanych w ramach ESFRI

W Europejskim Forum Strategii dla Infrastruktur Badawczych (**ESFRI**) są stowarzyszone kraje uczestniczące w programach ramowych B+R. Rolą ESFRI jest wspieranie spójnej polityki w zakresie infrastruktury badawczych w Europie oraz inicjowanie międzynarodowych negocjacji w konkretnych inicjatywach. Zasadniczym celem ESFRI jest wypracowanie długoterminowej, skoordynowanej na poziomie europejskim, polityki dotyczącej dużych projektów i urządzeń infrastruktury badawczej. Polska jest reprezentowana w ESFRI przez dwóch delegatów mianowanych przez Ministra – jednym z nich jest przedstawiciel Centrum. Decyzje w sprawie przedsięwzięć związanych z finansowaniem infrastruktury badawczej pozostają w kompetencjach Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego (instytucją wiodącą w pracach polskiej delegacji w forum ESFRI jest MNiSzW).

2.4.9. Strategiczny projekt badawczy pt. „Polskie Sztuczne Serce”

Strategiczny projekt badawczy pt. „Polskie Sztuczne Serce”, jest Programem Wieloletnim ustanowionym uchwałą Rady Ministrów z dnia 6 marca 2007 roku. Program dotyczy opracowania trzech nowoczesnych protez serca: krótkoterminowej, zapewniającej wspomaganie niewydolnego serca przez okres od tygodnia do kilku miesięcy; średniookresowej wszczepialnej, wspomagającej serce przez okres

od miesiąca do 2-3 lat; oraz długookresowej wszczepialnej, zapewniającej wspomaganie serca przez nieograniczony czas trwania terapii. Koordynatorem projektu jest Fundacją Rozwoju Kardiologii w Zabrze.

W ramach umowy realizowane są następujące zadania:

- „Opracowanie technologii inżynierii materiałowej, inżynierii powierzchni i bioinżynierii dla potrzeb protez serca”,
- „Opracowanie technologii metrologicznych, informatycznych i teleinformatycznych dla potrzeb protez serca”,
- „Opracowanie konstrukcji klinicznych systemów wspomaganie serca”.

Planowany budżet realizacji projektu w 2008 r. wynosił – **4 000 000 zł**.

W ramach realizacji zadania zleconego przez Ministra, Centrum w 2008 r. podpisało z koordynatorem projektu, Fundacją Rozwoju Kardiologii, umowę o finansowanie i koordynację strategicznego projektu badawczego „Polskie Sztuczne Serce”. Koordynator zawarł umowy z wykonawcami poszczególnych części projektu. Pierwsze raporty roczne z realizacji projektu, zgodnie z ww. umową, powinny być przedłożone do końca marca 2009 roku.

Centrum przeprowadziło konkurs na trzy zadania badawcze w ramach części 2 projektu pt. „Opracowanie technologii metrologicznych, informatycznych i teleinformatycznych dla potrzeb protez serca”, które nie zostały objęte ofertami w konkursie rozstrzygniętym wcześniej przez MNiSzW. Wyniki konkursu przekazano do MNiSzW we wrześniu 2008 r. Do końca 2008 r. Centrum nie otrzymało ostatecznych decyzji w sprawie wyboru wykonawców.

Na realizację zadań w ramach projektu wydatkowano w 2008 r. kwotę – **3 251 622, 00 zł**.

2.4.10. Strategiczny projekt badawczy pt. „Zintegrowany system zmniejszenia eksploatacyjnej energochłonności budynków”

Strategiczny projekt badawczy „Zintegrowany system zmniejszenia eksploatacyjnej energochłonności budynków” jest realizowany przez Centrum w trybie przewidzianym dla strategicznych programów badań naukowych i prac rozwojowych, zgodnie ze zleceniem Ministra, dokonany na podstawie art. 8a ust. 5 ustawy o zasadach finansowania nauki. Projekt został opracowany przez Interdyscyplinarny Zespół ds. Strategicznych Programów Badań Naukowych i Prac Rozwojowych, działający przy MNiSzW.

Głównym celem projektu jest opracowanie zintegrowanego systemu zmniejszenia eksploatacyjnej energochłonności budynków obejmującego działania techniczne, organizacyjne i promocyjne na etapie projektowania, wznoszenia i eksploatacji budynków.

Planowany budżet projektu wynosi **30 000 000 zł**, czas realizacji do 36 miesięcy.

W ramach realizacji tego zadania, w 2008 r. Centrum pozyskało ekspertyzy obejmujące zakres tematyczny projektu. Powołano Komitet Sterujący, który na podstawie zaleceń przekazanych przez Ministra rozpoczął prace nad uszczegółowieniem projektu strategicznego.

W 2008 r. Komitet Sterujący przygotował wstępną **propozycję zadań badawczych** w ramach projektu oraz warunków ich realizacji, obejmującą następujące zagadnienia:

- 1) Analizę możliwości i skutków socjoekonomicznych wzrostu efektywności energetycznej w budownictwie,
- 2) Opracowanie optymalnych energetycznie typowych rozwiązań strukturalno-materiałowych i instalacyjnych budynków,
- 3) Zwiększenie wykorzystania energii z odnawialnych źródeł energii w budownictwie,
- 4) Rozwój diagnostyki cieplnej budynków,
- 5) Zoptymalizowanie zużycia energii elektrycznej w budynkach,
- 6) Analizę wymagań technicznych i eksploatacyjnych dla budynków przy zasilaniu ze scentralizowanych źródeł ciepła,
- 7) Działania promocyjne na rzecz zmniejszenia energochłonności budynków – rozpropagowanie efektów programu.

Rekomendowana przez Komitet Sterujący lista zadań badawczych została pozytywnie zaopiniowana przez Radę Centrum w dniu 21 stycznia 2009 r. i będzie podstawą do ostatecznego ustalenia listy zadań przez Dyrektora Centrum. Konkursy na realizację zadań badawczych zostaną ogłoszone niezwłocznie po wejściu w życie rozporządzenia określającego warunki i tryb udzielania pomocy publicznej za pośrednictwem Centrum.

2.4.11. Projekt systemowy „Zarządzanie projektami badawczymi i koordynacja zadań badawczych przez NCBiR”

Projekt systemowy „Zarządzanie projektami badawczymi i koordynacja zadań badawczych przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju” będzie realizowany w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka.

Podjęto następujące działania:

- przeprowadzono konsultacje z przedstawicielami MNiSW dotyczące systemu wdrożenia projektu systemowego NCBiR,
- podpisano umowę wstępną dotyczącą przygotowania projektu indywidualnego,
- przygotowano wniosek o dofinansowanie projektu wraz ze stosownymi załącznikami tj.: studium wykonalności, harmonogramem rzeczowo-finansowym oraz harmonogramem płatności zgodnie z zaleceniami MNiSW.

19 grudnia 2008 r. Minister Rozwoju Regionalnego zaakceptował przedstawiony wniosek do finansowania.

W ramach realizacji tego zadania, Centrum będzie dokonywało oceny merytorycznej i monitorowania **28 indywidualnych projektów** umieszczonych na indykatywnej liście projektów kluczowych w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka, o łącznym budżecie w wysokości – 1 277,58 mln zł (w tym 981,6 mln zł ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego).

3. ORGANIZACJA BIURA CENTRUM

3.1. Organy Centrum

Na podstawie art. 7 ustawy o NCBiR organami Centrum są:

- 1) Dyrektor Centrum,
- 2) Rada Centrum.

W 2008 r. odbył się konkurs na Dyrektora Centrum, który z powodu zaawansowanych prac nad nową ustawą o NCBiR nie został rozstrzygnięty przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Na dzień 31 grudnia 2008 r. Rada Centrum liczyła 22 członków. Rada w 2008 r. odbyła 12 posiedzeń, w tym dwa posiedzenia wspólne z:

- Interdyscyplinarnym zespołem do spraw strategicznych Programów Badań Naukowych i Prac Rozwojowych MNiSW,
- Komisją Badań na Rzecz Rozwoju Gospodarki Rady Nauki.

W 2008 r. Rada podjęła 17 uchwał, w tym 6 uchwał dotyczących realizacji strategicznych programów badawczych:

1. Uchwała Nr 4/2008 Rady NCBiR z dnia 28 kwietnia 2008 r. w sprawie możliwości realizacji przez Centrum strategicznych programów badawczych – o następującej treści:

„Mając na uwadze nowe zadania zlecone 29 lutego 2008 r. przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego do realizacji przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju oraz wysokość środków finansowych, które muszą zostać przeznaczone na ich realizację, Rada NCBiR wyraża zaniepokojenie ograniczeniem możliwości realizacji przez NCBiR strategicznych programów badań naukowych i prac rozwojowych w przypadku, gdy budżet NCBiR nie ulegnie zwiększeniu odpowiednio do nowych zadań”.

2. Uchwała Nr 5/2008 Rady NCBiR z dnia 28 kwietnia 2008 r. w sprawie koncentracji i koordynacji w zarządzaniu środkami finansowymi przeznaczonymi na realizację strategicznych programów badawczych – o następującej treści:

„W związku z przekazaniem Narodowemu Centrum Badań i Rozwoju do realizacji pierwszego strategicznego projektu badawczego oraz pamiętając, że tego typu projekty i programy mogą być finansowane z różnych źródeł publicznych, Rada NCBiR zwraca uwagę na konieczność zapewnienia koncentracji i koordynacji w zarządzaniu środkami finansowymi przeznaczonymi na ww. cel, a pochodzącymi z budżetu państwa oraz funduszy Unii Europejskiej (fundusze strukturalne).

Na mocy realizowanej ustawy o zasadach finansowania nauki minister właściwy do spraw nauki posiada kompetencję do asygnowania części środków budżetu państwa przeznaczonych na naukę na strategiczne programy i projekty badawcze. Jednocześnie, w Programie Operacyjnym

„Innowacyjna gospodarka” część środków z Funduszy strukturalnych UE została zaplanowana na strategiczne programy badawczo-rozwojowe. Wydaje się, że wydatkowanie ww. środków, pochodzących ze źródeł krajowych, jak i zagranicznych, powinno podlegać ścisłej koordynacji, co pozwoli efektywniej je spożytkować”.

3. Uchwała Nr 13/2008 Rady NCBiR z dnia 8 października 2008 r. w sprawie ustanowienia Komitetu Sterującego dla strategicznego projektu badawczego „Zintegrowany system zmniejszenia eksploatacyjnej energochłonności budynków”,
4. Uchwała Nr 14/2008 Rady NCBiR z dnia 27 listopada 2008 r. w sprawie ustanowienia zespołu ekspertów do spraw uszczegółowienia strategicznego programu badań naukowych i prac rozwojowych pt. „Interdyscyplinarny system interaktywnej informacji naukowej i naukowo-technicznej”,
5. Uchwała Nr 15/2008 Rady NCBiR z dnia 27 listopada 2008 r. w sprawie ustanowienia zespołu ekspertów do spraw uszczegółowienia strategicznego programu badań naukowych i prac rozwojowych pt. „Zaawansowane technologie pozyskiwania energii”,
6. Uchwała Nr 16/2008 Rady NCBiR z dnia 10 grudnia 2008 r. w sprawie alokacji środków na finansowanie strategicznych programów badań naukowych i prac rozwojowych pt. „Interdyscyplinarny system interaktywnej informacji naukowej i naukowo-technicznej” oraz „Zaawansowane technologie pozyskiwania energii”.

Uchwałą nr 17 z dnia 19 grudnia 2008 roku, członkowie Rady zaopiniowali pozytywnie projekt rocznego planu finansowego Centrum na 2009 rok.

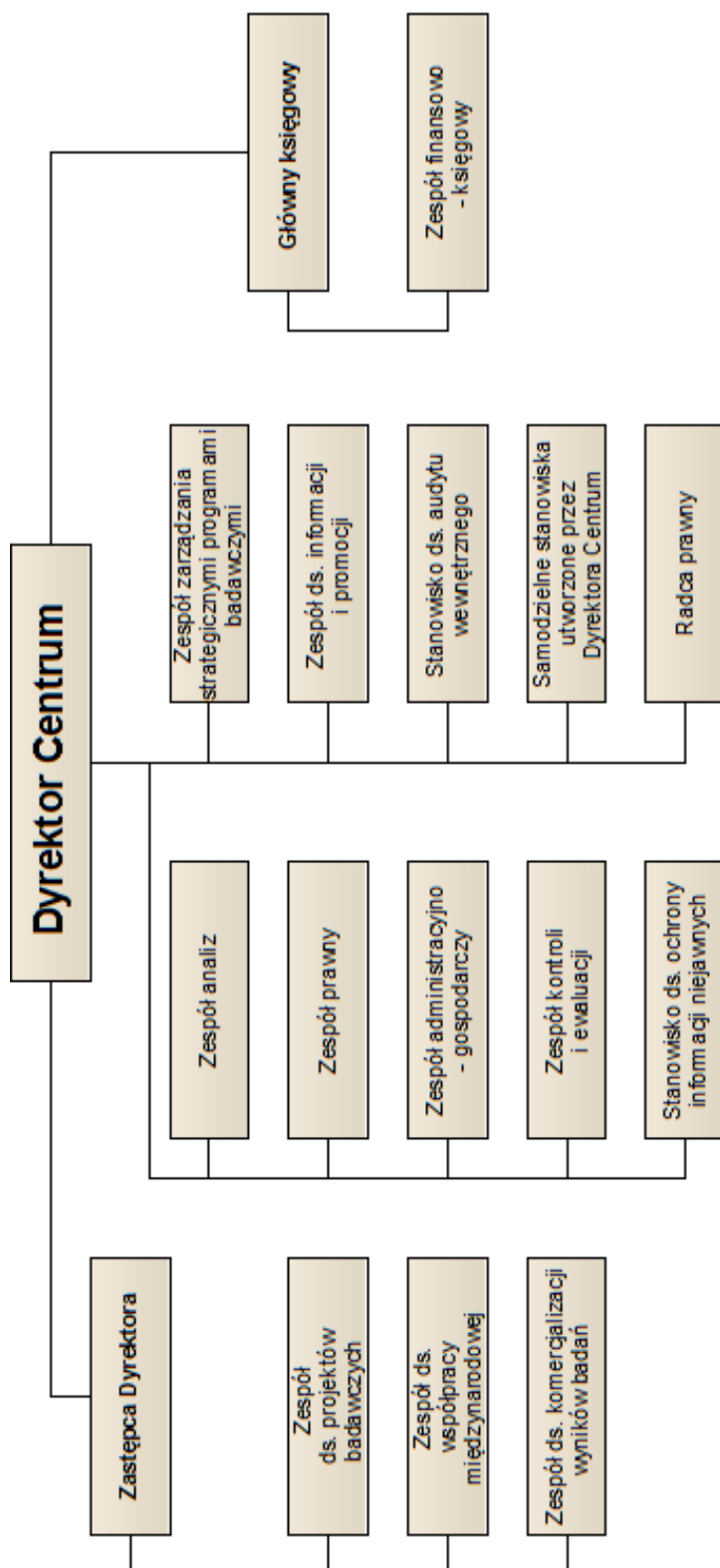
3.2. Biuro Centrum

Obsługę administracyjną Centrum prowadzi Biuro Centrum, zwane dalej „Biurem”. Zgodnie z § 2 ust. 1 Statutu Centrum do zadań Biura należy realizacja zadań wynikających z ustawy o NCBiR. Szczegółową strukturę Biura określa zarządzenie Dyrektora Centrum w sprawie ustalenia Regulaminu organizacyjnego NCBiR.

W lutym 2008 r. powołany został Zespół kontroli (od 5 grudnia 2008 r. Zespół kontroli i ewaluacji), który wykonuje zadania z tytułu nadzoru Dyrektora nad projektami (badawczymi zamawianymi, rozwojowymi, celowymi) i programami (programy wieloletnie) finansowanymi przez Centrum.

W skład Biura wchodzi następujące komórki organizacyjne (stan na 31 grudnia 2008 r.):

- 1) Zespół zarządzania strategicznymi programami badawczymi;
- 2) Zespół do spraw projektów badawczych,
- 3) Zespół do spraw komercjalizacji wyników badań,
- 4) Zespół do spraw współpracy międzynarodowej,
- 5) Zespół analiz,
- 6) Zespół kontroli i ewaluacji,
- 7) Zespół administracyjno-gospodarczy,
- 8) Zespół finansowo-księgowy,
- 9) Zespół prawny,
- 10) Zespół do spraw informacji i promocji.

Rys.1. Schemat organizacyjny Biura Centrum

3.3. Koszt obsługi realizacji zadań

Środki finansowe na pokrycie kosztów obsługi realizacji zadań Centrum pochodziły z dwóch dotacji otrzymanych przez Centrum w 2008 r., tj.:

- 1) **dotacji podmiotowej** – przekazanej Centrum decyzją Ministra nr 1/NCBR/2008 z dnia 17 stycznia 2008 r. na pokrycie bieżących kosztów realizacji zadań przez Centrum – w wysokości **10 830 000 zł**;
- 2) **dotacji celowej** – przekazanej Centrum decyzją Ministra nr 3/NCBR/2008 z dnia 17 stycznia 2008 r. **na finansowanie lub dofinansowanie kosztów inwestycji** dotyczących obsługi realizacji zadań Centrum – w wysokości **550 000 zł**.

Środki z ww. dotacji przekazywane były na konto bankowe Centrum zgodnie z zaplanowanym harmonogramem. Do 31 grudnia 2008 r. na konto Centrum wpłynęło:

- **10 830 000 zł** z dotacji podmiotowej;
- **550 000 zł** z dotacji celowej.

3.3.1. Wykorzystanie dotacji podmiotowej

W 2008 r. dotację podmiotową wykorzystano w kwocie **6 835 046, 88 zł**, co stanowi **63, 11% planowanych** kosztów. Niewykorzystane kwoty dotacji zostały zwrócone w następujących terminach:

- 4 grudnia 2008 r. – w wysokości 2 800 000 zł,
- 9 stycznia 2009 r. – w wysokości 1 194 953, 12 zł.

Stopień wykorzystania w 2008 r. dotacji podmiotowej na poszczególne wydatki przedstawia **tabela 10**.

Tabela 10. Dotacja podmiotowa – środki planowane i poniesione w 2008 r.				
Lp.	Kategoria kosztów	Koszty planowane	Koszty poniesione	Stopień realizacji dotacji
1	Wynagrodzenia pracowników	3 456 000	2 412 943,64	69,82
2	Składki na ubezpieczenia społeczne	1 555 000	778 000,97	50,01
3	Składki na Fundusz Pracy	86 000	67 289,26	78,24
4	Wynagrodzenia bezosobowe	200 000	46 121,92	23,06
5	Wynagrodzenia członków Rady Centrum	269 000	178 400	66,32
6	Wynagrodzenia ekspertów i członków zespołów ekspertów	250 000	47 059,85	18,82
7	Podróże służbowe	400 000	369 301,47	92,33
8	Zwrot kosztów podróży członków Rady Centrum	200 000	24 838,28	12,42
9	Wyposażenia i inne, w tym koszty	4 414 000	2 911 091,49	65,95
	W sumie:	10 830 000	6 835 046, 88	63, 11

3.3.2. Wykorzystanie dotacji celowej na inwestycje

W 2008 r. dotację celową na dofinansowanie lub finansowanie inwestycji wykorzystano w kwocie **164 568,82 zł**, co stanowi **29,92%** planowanych kosztów. Środki z dotacji zostały przeznaczone na sfinansowanie zakupu: zestawów komputerowych, aparatów telefonicznych (stacjonarnych), szaf metalowych, sprzętu i oprogramowania do rozbudowy serwera.

Niewykorzystane kwoty dotacji zostały zwrócone w następujących terminach:

- 4 grudnia 2008 r. – w wysokości 300 000 zł ,
- 9 stycznia 2009 r. – w wysokości 85 431,18 zł.

Głównym powodem wykorzystania przez Centrum niewielkiej części środków z dotacji celowej na inwestycje, była decyzja o wstrzymaniu prac nad wdrożeniem zintegrowanego systemu informatycznego do obsługi procesów biznesowych Centrum. Wynika to z zaleceń MNiSzW, dotyczących przygotowania zintegrowanego systemu informatycznego, w oparciu o już istniejący system elektronicznej rejestracji wniosków, obsługiwany przez Ośrodek Przetwarzania Informacji.

3.3.3. Wykorzystanie środków otrzymanych z Programów Ramowych UE

Centrum w 2008 r. otrzymało z Unii Europejskiej na realizację projektów ERA-NET z 6. i 7. Programu Ramowego kwotę w wysokości: **380 789, 89 zł**, z czego do końca roku wykorzystano kwotę **35 398, 57 zł**.

Środki z Programów Ramowych nie były ujęte w planie finansowym Centrum na rok 2008.

3.4. Stan zatrudnienia

Na dzień 31 grudnia 2008 r. w Biurze Centrum zatrudnionych było **56** pracowników (w tym 34 kobiety). Spośród nich, 52 posiadało wykształcenie wyższe (stanowiło to 93% ogółu zatrudnionych), w tym 14 z nich posiadało co najmniej stopień doktora (25 % ogółu zatrudnionych).

Roczny plan zatrudnienia, który zakładał przekroczenie w 2008 r. stanu 60 etatów, został osiągnięty w 77%.

Szczegółowe informacje na temat stanu zatrudnienia w poszczególnych komórkach organizacyjnych w 2008 r. przedstawia **tabela 11**.

Tabela 11. Stan zatrudnienia w Centrum na dzień 31 grudnia 2008 r.		
Lp.	Komórka organizacyjna	Liczba stałych etatów
1	Zespół zarządzania strategicznymi programami badawczymi	7
2	Zespół do spraw projektów badawczych	11,5
3	Zespół do spraw komercjalizacji wyników badań	4
4	Zespół do spraw współpracy międzynarodowej	2
5	Zespół analiz	2
6	Zespół kontroli i ewaluacji	4
7	Zespół administracyjno-gospodarczy	6
8	Zespół finansowo-księgowy	3
9	Zespół prawny	1,5
10	Zespół do spraw informacji i promocji	2
11	Stanowisko do spraw audytu wewnętrznego	0
12	Samodzielne stanowiska pracy	5
13	Stanowisko ds. ochrony informacji niejawnych	0,25
14	Radca prawny	1
W sumie:		49,25

3.5. Realizacja planu finansowego

Informacja o koszcie obsługi realizacji zadań Centrum została przygotowana w oparciu o sprawozdanie finansowe Centrum za 2008 r., przekazane Ministrowi i Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Szczegółową informację na temat realizacji rocznego planu finansowego za 2008 r. przedstawia **tabela 12**.

Tabela 12. Realizacja planu finansowego w 2008 r.				
Lp.	Wyszczególnienie	Środki przyznane	Wykorzystane	Środki niewykorzystane
1.	DOTACJE	423 380 000,00	292 155 697,12	131 224 302,88
1.1	Dotacja celowa na realizację programów strategicznych Krajowego Programu Badań Naukowych i Prac Rozwojowych oraz zadań określonych w art.5 Ustawy o NCBiR, przekazanej na wniosek Dyrektora	412 000 000,00	285 156 081,42	126 843 918,58

Lp.	Wyszczególnienie	Środki przyznane	Wykorzystane	Środki niewykorzystane
1.1.1	Strategiczne projekty badawcze	75 789 143,00	0,00	75 789 143,00
1.1.2	Projekty badawcze zamawiane(PBZ)	157 337 141,00	146 070 754,68	11 266 386,32
1.1.3	Projekty rozwojowe (IV konkurs)	67 995 779,00	64 551 419,00	3 444 360,00
1.1.4	Projekty „Inicjatywy Technologicznej 1”	78 700 347,00	59 533 486,16	19 166 860,84
1.1.5	Projekty badawcze w ramach programu wieloletniego "Polskie sztuczne serce"	4 000 000,00	3 251 622,00	748 378,00
1.1.6	Projekty międzynarodowe niewspółfinansowane (EUREKA)	3 592 590,00	3 592 590,00	0,00
1.1.7	Projekty rozwojowe w ramach programu wieloletniego "Poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy"	10 500 000,00	7 906 800,00	2 593 200,00
1.1.8	Inne zadania zlecone	14 085 000,00	249 409,58	13 835 590,42
1.2	Dotacja podmiotowa na pokrycie bieżących kosztów zarządzania realizowanych przez Centrum	10 830 000,00	6 835 046,88	3 994 953,12
1.2.1	Wynagrodzenia pracowników	3 456 000,00	2 412 943,64	1 043 056,36
1.2.2	Składki na ubezpieczenia społeczne	1 555 000,00	778 000,97	776 999,03
1.2.3	Składki na Fundusz Pracy	86 000,00	67 289,26	18 710,74
1.2.4	Wynagrodzenia bezosobowe	200 000,00	46 121,92	153 878,08
1.2.5	Wynagrodzenia członków Rady	269 000,00	178 400,00	90 600,00
1.2.6	Wynagrodzenia ekspertów i członków zespołów ekspertów	250 000,00	47 059,85	202 940,15
1.2.7	Podróże służbowe	400 000,00	369 301,47	30 698,53
1.2.8	Zwrot kosztów podróży członków Rady	200 000,00	24 838,28	175 161,72
1.2.9	Wyposażenie i inne	4 414 000,00	2 911 091,49	1 502 908,51
1.3	Dotacja celowa na finansowanie lub dofinansowanie kosztów inwestycji dotyczących obsługi realizacji zadań, o których mowa w art..3 ust 3 Ustawy o NCBiR	550 000,00	164 568,82	385 431,18
2.	INNE ŹRÓDŁA	380 871,28	35 398,57	345 472,71

2.1	Wpływy z tytułu realizacji zadań zleconych przez podmioty, o których mowa w art.3 ust 3. Ustawy o NCBiR	0,00	0,00	0,00
2.2	Fundusze Unii Europejskiej	380 789,89	35 398,57	345 391,32
2.3	Międzynarodowe programy badawcze	0,00	0,00	0,00
2.4	Komercjalizacja wyników prowadzonych badań	0,00	0,00	0,00
2.5	Odsetki od środków zgromadzonych na rachunkach bankowych Centrum, z wyjątkiem odsetek od środków pochodzących z dotacji budżetowych	81,39	0,00	0,00
2.6	Zapisy i darowizny	0,00	0,00	0,00
W SUMIE:		423 760 871,28	292191095,69	131569775,59

4. KONTROLE W NCBiR

W 2008 r. przeprowadzono w siedzibie Narodowego Centrum Badań i Rozwoju dwie kontrole:

- 1) **Najwyższa Izba Kontroli** kontrolowała realizację zadań statutowych Centrum w zakresie rozdziału środków finansowych na badania naukowe w latach 2007-2008 (do czasu kontroli).

W wystąpieniu pokontrolnym (pismo nr KNO-41106-2/2008R/08/009 z dnia 30 października 2008 r.) znalazło się stwierdzenie:

„Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie oceniła realizację zadań statutowych Centrum w 2007 i 2008 roku”.

- 2) **Departament Kontroli Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego** przeprowadził kompleksową kontrolę prawidłowości wykorzystania środków na dofinansowanie zadań jednostki w 2008 r.

W dniu 12 lutego 2009 r. pismem nr MNiSW-DKN-WKR-1942-465-1/AJ/09 Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego poinformował że:

„kontrola nie wykazała nieprawidłowości wykorzystaniu przyznanych środków”.

PODSUMOWANIE

Ustanowienie Krajowego Programu Badań Naukowych i Prac Rozwojowych w październiku 2008 r. oraz zlecenie Centrum zarządzania realizacją dwóch programów strategicznych dopiero w listopadzie 2008 r. spowodowało, że działania związane z realizacją programów strategicznych w 2008 r. mogły jedynie wejść w fazę przygotowawczą, a tym samym Centrum nie mogło w tym okresie przeprowadzić konkursów na realizację zadań badawczych. W konsekwencji, w 2008 r. Centrum nie wydatkowało środków finansowych przeznaczonych na projekty strategiczne.

Mniejsze niż planowane zaangażowanie środków na realizację projektów badawczych zamawianych wynika głównie z opóźnień w przekazywaniu dokumentacji poszczególnych projektów do Centrum (dokumenty przekazywane były z MNiSzW w okresie od kwietnia do czerwca 2008 r.). Z tego powodu niektórzy wykonawcy nie otrzymali dofinansowania w pierwszym półroczu 2008 r.. Ponadto, podczas realizacji kilku projektów pojawiły się problemy merytoryczne, które przyczyniły się do zahamowania płynnego finansowania. To z kolei spowodowało potrzebę przesunięcia na rok 2009 niewykorzystanego środków zaplanowanych na 2008 r.

Niewydatkowanie w 2008 r. całej kwoty planowanej na realizację Przedsięwzięcia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego „Inicjatywa Technologiczna 1” spowodowane było złożonym procesem przejmowania dokumentacji projektów z MNiSzW, w tym z przekazaniem części projektów do Centrum dopiero w październiku 2008 r. oraz potrzebą zmian wielu decyzji Ministra w sprawie przyznania dofinansowania (m. in. w zakresie kwot przyznanych na 2008 r.). Spowodowało to, iż do końca 2008 r. nie zakończono negocjacji umów ze wszystkimi wykonawcami.

Istotnym zagrożeniem dla działań Centrum, szczególnie w obszarze współpracy z sektorem przedsiębiorstw, jest brak wymaganego ustawą o NCBiR z 15 czerwca 2007r. rozporządzenia Ministra NiSzW określającego warunki i tryb udzielania pomocy publicznej za pośrednictwem Centrum. Ponadto, **brak ustawowych uprawnień Centrum** do ogłaszania konkursów i finansowania projektów w zakresie badań stosowanych, znacząco utrudnia wykonywanie podstawowej misji Centrum, jaką jest *„wspieranie polskich jednostek naukowych oraz przedsiębiorstw w rozwijaniu ich zdolności do tworzenia i wykorzystywania rozwiązań opartych na wynikach badań naukowych, w celu nadania impulsu rozwojowego gospodarce i z korzyścią dla społeczeństwa”*.